

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ

на

Доклад за екологична оценка на проект на

**ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В
ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ
2016-2021г.**

Настоящият документ е „Нетехническо резюме на Доклада за Екологична оценка на проект на План за управление на речните басейни в Дунавски район за басейново управление“ е разработен във връзка с Договор Д – 33/7 от 04.02.2016г. с Министерство на околната среда и водите и „Еко Логистик А“ ЕООД.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. СЪДЪРЖАНИЕ, ОСНОВНИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ВРЪЗКА НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН С ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	6
2. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ.....	11
2.6. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	20
2.7. ОТПАДЪЦИ	20
2.8. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРБ	21
2.9. ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ: ШУМ, ВИБРАЦИИ, ЛЪЧЕНИЯ И ДРУГИ.....	21
2.10. НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ	21
2.11. РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН.....	22
3. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ	25
3.1.ТЕРИТОРИИ И ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ ЗА ВОДОЧЕРПЕНЕ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ ЧОВЕШКА КОНСУМАЦИЯ	25
3.2. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ ЗНАЧИМИ ВОДНИ ВИДОВЕ.....	25
3.3. ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ВОДИ ЗА РЕКРЕАЦИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ КАТО ЗОНИ ЗА КЪПАНЕ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 2006/7.....	25
3.4. ЗОНИ, ЧУВСТВИТЕЛНИ КЪМ БИОГЕННИ ЕЛЕМЕНТИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/271/ЕИО И ЗОНИ, ОБЯВЕНИ КАТО УЯЗВИМИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/676/ЕИО	26
3.5.ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООТОБИТАНИЯ, ПРИ КОИТО ПОДДРЪЖКАТА ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ОПАЗВАНЕТО ИМ, ВКЛЮЧИТЕЛНО СЪОТВЕТНИТЕ ОБЕКТИ ПО “НАТУРА 2000”, ОПРЕДЕЛЕНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИОИ ДИРЕКТИВА 79/409/ЕИО.....	26
4. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН	27

5. ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН, И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ В ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2016-2021 Г.	36
6. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛЮЧИТЕЛНО БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ, МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ.....	39
7. МЕРКИТЕ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ.....	40
8. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ, КАТО ТЕХНИЧЕСКИ НЕДОСТАТЪЦИ И ЛИПСА НА НОУ-ХАУ	48
9. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БДР	49
10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	55

Въведение

Докладът за ЕО е оформен като единен документ със съдържание, съгласно изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС и в съответствие със степента на детайлност на плана, като е съобразен със заключенията и предложенията от доклада за ОС. В доклада за ЕО подробно са анализирани значимите видове натиск върху състоянието на повърхностните и подземните води в ИБР; резултатите от провеждания мониторинг и оценка на състоянието на повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите; програмата от мерки към ПУРБ за постигане на целите за опазване на околната среда и оценени предвидените мерки за опазване и подобряване на водните ресурси и въздействието върху околната среда и човешкото здраве, както и вероятността за значително въздействие върху околната среда на територията на други държави.

Обхватът и съдържанието на Доклада по екологична оценка на ПУРБ на ИБР са съобразени със Заданието за обхват и съдържание на ДЕО на ПУРБ, становище № ЕО23/22.07.2016 -на Министъра на околната среда и водите и резултатите от проведените консултации по реда на чл.19 от Наредбата за ЕО

За изготвяне на ЕО е ползван опита на независимите експерти, на които е възложено извършването на екологичната оценка на проекта на ПУРБ, както и нормативните изисквания за извършване на екологична оценка в Закона за опазване на околната среда и Наредбата за ЕО. Съгласно тези изисквания:

- Докладът за екологична оценка е оформен като единен документ, който включва съдържателна част по чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда; списък на експертите и ръководителя на екипа, изготвили доклада за екологична оценка; декларации на всеки от експертите (по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за ЕО);
- Справка за проведени консултации и изразените при консултациите мнения, предложения, както и за начина на отразяването им; приложения;

Консултации по доклада за ЕО по реда и сроковете на чл. 19а и 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО на планове и програми, в това число:

- задължителни консултации в процеса на изготвяне на доклада за ЕО, в т.ч. по заданието за определяне на обхвата на оценката с МОСВ (на основание чл. 19а, т. 1 от Наредбата за ЕО), Министерство на здравеопазването (относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенните аспекти на околната среда, на основание чл. 19а, т. 2 от Наредбата за ЕО) и други специализирани ведомства – например Регионалните инспекции по околна среда и води (РИОСВ), попадащи в териториалния обхват на ПУРБ, и др. (на основание чл. 19а, т. 3 от Наредбата за ЕО);
- консултации по доклада за ЕО и проекта на плана по реда, определен с чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за ЕО;

- отразяване на резултатите от обществените консултации в ЕО и изготвяне на документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите и засегнати органи или лица.

1. СЪДЪРЖАНИЕ, ОСНОВНИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ВРЪЗКА НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН С ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Информацията в Проекта на ПУРБ Източноевропейски район за периода 2016-2021г. е представена в общо 12 раздела както следва:

Раздел 1. Общо описание на характеристиките на района за басейново управление

Разгледани са: общи характеристики, географски граници, екорегии, характерни особености на основните речни басейни, значими проблеми в управлението на водите в Източноевропейски район, демографска и икономическа характеристика, климатичните особености на района, актуализация на характеристиките на повърхностните води.

Раздел 2. Кратък преглед на значимите видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води

Направен е преглед на натиска върху повърхностните и подземните води, като са определени: движещите сили на антропогенния и природния натиск; категория и вид натиск; потенциални въздействия на видовете натиск.

Раздел 3 Актуализация на регистъра на зоните за защита на водите

Анализирани са териториите за извличане на вода, предназначена за човешка консумация; на водни обекти, обявени за отдых, включително териториите, обозначени като води за къпане съгласно Директива 76/160/ЕЕС; на територии, обявени за уязвими зони съгласно Директива 91/676/ЕЕС и за чувствителни зони съгласно Директива 91/271/ЕЕС;

Раздел 4. Мониторинг и оценка на състоянието на повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите

За определените мониторингови пунктове на повърхностните водни тела са анализирани данните от мониторинга по биологични елементи за качество и физикохимични елементи за качество, хидроморфологичните и морфологични изменения и други фактори и е извършена класификация на състоянията съгласно Наредба Н- 4 от 2012г. за характеризиране на повърхностните води и Наредба от 2010 г. за стандарти за качество на околната среда.

Раздел 5 .Списък на целите за опазване на околната среда

Целите за опазване на околната среда са определени за следните зони за защита на водите: повърхностни и подземни питейни водни тела, зони за къпане, уязвими зони и

чувствителни зони, защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

Раздел 6. Кратък преглед на икономическия анализ на водоземането

Представеният в този раздел икономически анализ на водоземането е съобразен с изискванията на законодателството, данните за населението и за потребените количества води за питейно-битови цели, промишлени цели, производство на електронергия и др.

Раздел 7. Кратък преглед на програми от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда

Към определяне на мерките за постигане на целите за опазване на околната среда за новия планов период е пристъпено след анализиране на неизпълнението за проекти/мерки, заложи в първия планов период-2010-2015г., както за повърхностните така и за подземните води.

Извършен е икономически, инвестиционен и институционален анализ на ПоМ.

Раздел 8. Актуализация на регистър на всички други Планове и Програми в обхвата на БД ИБР, отнасящи се за отделни подбасейни, сектори, проблеми или типове води.

В раздел 8 на проекта на ПУРБ за втория планов период са представени стратегии, планове и програми на национално, регионално и местно ниво, имащи отношение с разработения проект на ПУРБ Източнореломорски район за периода 2016-2021г.

Раздел 9. Списък на мерките за обсъждане с обществеността, постигнатите резултати при изпълнението им и свързаните с това изменения на плана

Разгледани са мерките за обсъждане със заинтересованите страни, предоставяне на информация за резултатите от изпълнението на мерките от първия планов период, запознаване с причините за неизпълнението на мерки, заложи за реализация през периода 2010-2015г

Раздел 10. Трансгранична координация при актуализация на План за управление на речните басейни 2016-2021г. в Източнореломорски район на басейново управление.

В изпълнение на изискванията на ЗВ за трансгранична координация са организирани различни дейности и инициативи. Сформирани Консултативни групи организират съвместно разработване и съгласуване на политики, програми и стратегии за опазване на трансграничните води

Раздел 11. Компетентен орган за управление на водите

Управлението на водите в Република България се осъществява на национално и басейново ниво, съгласно разписаните компетентни органи и правомощия на

ведомствата в Глава първа „Общи положения“ и Глава десета „Управление на водите от ЗВ.

Раздел 12. Лица за връзки и процедурите за получаване на документация и информация за програми от мерки и данните от мониторинга.

Определени са лицата за връзки за получаване на документация и информация за програмите от мерки и данните от мониторинга:

- по отношение на мерките, свързани със законодателството и международни ангажименти в областта на водите;

- по отношение прилагането на ПУРБ и управлението на водите в Източнобеломорския район.

Представени са процедурите за получаване на документация и информация за програмите от мерки и данните от мониторинга.

1.2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

- Цели за опазване на околната среда на повърхностните водни тела

В Раздел 5 на проекта на ПУРБ (2016-2021) в Източнобеломорски район (ИБР) са формулирани цели, в съответствие с разпореденията на чл. 4 на Рамковата директива за водите. Целта е дългосрочно устойчиво управление на водите, основано на висока степен на защита на водната среда.

Цели за химично и екологично състояние на повърхностните водни тела

За 167 бр. водни тела (ВТ) целта е „*постигане на добро екологично състояние*”, а за 131 бр. ВТ целта е „*опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването*”. За 14 бр. ВТ е заложена по-малко строга цел от постигане на добро екологично състояние/потенциал.

Целта за опазване на околната среда по отношение на химичното състояние за 1 ВТ е „*постигане на добро химично състояние*”, а за 305 ВТ – „*опазване на доброто химично състояние и предотвратяване на влошаването*”. Въз основа на направените анализи за 6 ВТ са определени по-малко строги цели.

По отношение на силно модифицираните и изкуствени водни тела, в ПУРБ се определят „специфични цели“ (описани в приложенията към Раздел 5 на ПУРБ) и са описани строги критерии за определянето на изкуствени или силно модифицирани водни тела.

Цели на повърхностните водни тела, включващи или определени като зони за защита на водите

Съгласно Наредба 12, водоизточниците се класифицират в три категории в зависимост от качеството на водите – А1, А2, А3, като А1 е за най-доброто качество. Резултатите от мониторинга на питейните води в ИБР показват, че те се отнасят в категория А1 или А2, което определя и доброто състояние на питейните водни тела. Във връзка с това и съгласно одобрения общ подход, целите за всички питейни водни тела (64бр.) в ИБР са формулирани по следния начин: *„Поддържане и предотвратяване влошаване състоянието на повърхностните води за пиене”*.

Цели на повърхностните водни тела, определени като зони за отдых, водни спортове и/или къпане

Целите за всички зони за отдых, водни спортове и/или къпане (Збр.) в ИБР са формулирани по следния начин: *„Поддържане и предотвратяване влошаване състоянието на повърхностните води за къпане”*.

Цели на повърхностните водни тела, определени като зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи

Целите за зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи са регламентирани в ЗВ и се припокриват с целите за защита на водите от еутрофикация. Специфични екологични цели за тези зони не се определят.

Цели на зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Специфични екологични цели за тези зони не се определят.

Цели на зоните за защита на водите с цел опазване на местообитания

За защитените зони от екологичната мрежа «Натура 2000», съгласно Директивата за птиците целта е обща - *„Опазване на водите с оглед подобряване и опазване на благоприятното природозащитно състояние на предмета на опазване в защитената зона”*. Определени са и конкретните цели за ЗЗВ, като за зоните с изготвени планове за управление, целите са тези, определени в съответния ПУ.

Цели на зоните за защита на водите, които са защитени територии

Целите на зоните за защита на водите, които са защитени територии съгласно Закона за защитени територии (ЗЗТ) са определени също като конкретни цели (в актуалните планове за управление на ЗЗВ), така и като обща цел - *„Опазване на водите с оглед опазване на видове и местообитания, които са цел на обявяване на защитената територия”*.

- Цели за химично състояние на подземните водни тела

По отношение на количественото състояние на подземните водни тела са определени следните цели:

- „Опазване на доброто количествено състояние и предотвратяване на влошаването”;
- „По-малко строги цели за количествено състояние

Цели за опазване на околната среда на зоните за защита на водите

Екологичните целите за зоните за защита на водите по чл.119а, са определени съгласно одобрени общ „подход за определяне/актуализиране на зони за защита на водите и техните екологични цели, съгласно чл.119а, ал.1, т.1-4 от Закона за водите“ (МОСВ).

Цели на зоните за защита на водите по чл.119а, ал.1, т.1 – води предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Изискванията за качество на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ) се регламентират от:

- Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води - добро химично състояние по отношение на основни физикохимични показатели и специфични параметри;
- Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели - изискванията по Приложение 1 по отношение на основни физикохимични показатели и специфични параметри.

Екологичните цели на подземните водни тела, определени като зони за защита на водите, предназначени за ПБВ трябва да се съобразени с по-строгия стандарт за качество по показатели за оценка на химичното им състояние, включени в горепосочените наредби.

Оценка на степента на изпълнение на целите от първия ПУРБ (2010-2015 г.) и анализ на причините за непостигането им

В първия ПУРБ (2010-2015 г.) на Източнобеломорски район постигането на добро химично състояние на подземните водни тела е свързано с понижаване съдържанието на нитрати, като с постигане на тази цел са свързани 39,58 % от подземните ВТ. За 19 подземни водни тела са приложени изключения по чл.4 (4) от РДВ - удължаване на срока за постигане на добро химично състояние.

Всички подземни водни тела в първия ПУРБ на ИБР са определени в добро количествено състояние. По тази причина цел за всички подземни ВТ е запазване на доброто количествено състояние.

1.3. ВРЪЗКА НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ С ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

В раздел 8 на проекта на ПУРБ за втория планов период са представени стратегии, планове и програми на национално, регионално и местно ниво, имащи отношение с разработения проект на ПУРБ – Източнобеломорски район на управление на водите за периода 2016-2021г.

Авторите на проекта са представили в раздела национални стратегии, планове и програми, които по тяхна преценка са определящи посоката на развитие и имащи пряко отношение към управлението на дейностите по околната среда и водите, както и изготвените до момента ПУ на защитените територии в района по смисъла на ЗЗТ, без значение дали са определени като зони за защита на водите.

Разгледаните национални стратегии, планове и програми не влизат в противоречие с ПУРБ 2016-2021г.

2. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

2.1. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Територията на Източнобеломорския (ИБ) район за басейново управление попада основно в две от трите климатични области на страната - преходно-континенталната (около 60%) и континентално-средиземноморската (около 35%). Малка част от територията на района (около 5%) влиза в границите и на третата климатична област на страната - умерено-континенталната (фиг.1-1 от приложение 4).

Значителната морфографска и орографска пъстрота на района, както и влиянието на различни барометрични центрове – Исландски и Средиземноморски циклони, а също Азорски и Източноевропейски антициклони, допринасят за формиране на съществени климатични различия по територията на този басейнов район.

Снежна покривка. Снежната покривка в планинската част на Източнобеломорския басейнов район се отличава много от тази, в околните низини главно поради големите температурни различия. Наред с това, в южните части на басейновия район през зимата количеството на снеговалежите е значително по-голямо, отколкото в по-северните части.

Засушавания. В равнинните и хълмистите райони засушаванията (период от поне 10 дена без валеж) се случват средно от 5 до 12 пъти годишно. Те са най-чести и продължителни през есента, а в южните части на района – лятото и есента. Най-рядко засушавания се проявяват през пролетта. На много места вътрешногодишното им разпределение не е добре изразено и те са възможни през всички сезони

Проливни и интензивни валежи. За климатичните условия на България валеж с количество над 20-25 мм в денонощие се счита за проливен, а такъв с количество над 0.18 мм за минута (30 л/сек/ха) – за интензивен. Честотата на проливните валежи върви синхронно с техния годишен режим, както и с пространственото им разпространение, т.е. в местата с най-много валежи по принцип.

2.1.2. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Климатични фактори за замърсяване /самоочистване на атмосферата

Параметрите на климата определят степента на устойчивост на атмосферата на антропогенни въздействия, като показват каква е потенциалната възможност тя да бъде замърсявана и способността ѝ да се самоочиства. За оценка на климатичния потенциал за атмосферно замърсяване/самоочистване може да се използва методиката за балово оценяване устойчивостта на геосистеми, като се приложат следните две групи климатични показатели:

1) За характеризирание на климата като фактор на самоочистване на атмосферата:

- Брой на дни с вятър над 14 m/s
- Брой на дни с валеж над 10 mm
- Отношение на броя на дни с валеж през студеното полугодие към броя на дни с валеж през топлото полугодие
- Годишна сума на валежа

2) За характеризирание на климата като пречка за очистване на атмосферата:

- Брой на случаи с тихо време
- Брой на дни с инверсии

Параметрите на всеки един от тези показатели се оценяват балово по три-степенна скала – благоприятни (бал 3), средно благоприятни (бал 2) и неблагоприятни (бал 1). Наред с това е необходимо да се има предвид и преобладаващата посока на ветровете, както и разположението на замърсяващите източници спрямо тях.

Комплексните балови оценки в областните градове на ИБ район са, както следва:

- Пазарджик -10 (при максимално благоприятна 18)
- Пловдив – 8 (при максимално благоприятна 18)
- Хасково – 11 (при максимално благоприятна 18)
- Кърджали – 13 (при максимално благоприятна 18)
- Стара Загора – 11 (при максимално благоприятна 18)
- Ямбол – 8 (при максимално благоприятна 15)
- Сливен – 10 (при максимално благоприятна 15)
- Смолян – 11 (при максимално благоприятна 15)

Качество на атмосферния въздух

Замърсителите във водите, които могат да произхождат от атмосферните отлагания, най-често са: азот, сяра, живак, олово, кадмий, мед, цинк, техните съединения, пестициди, хербициди и други токсини. Достигането им до водните обекти може да бъде чрез директно отлагане върху водната повърхност, или индиректно - от земната повърхност чрез отток или филтрация към водните обекти.

Съдържанието на тези замърсители във въздушната среда се проследява от пунктовете на Националната Автоматизирана Система за Контрол на Качеството на Атмосферния Въздух.

Настоящата оценка на КАВ се основава на най-новия Национален Доклад за Състоянието и Опазването на Околната Среда на ИАОС, приет на заседание на Министерския съвет на 25.05.2016 г. Анализите на доклада са базирани на данни за 2014 г.

За ФПЧ₁₀ през 2014 г. се отбелязва нарушение на средноденонощната им норма (СДН) във всички Райони за Оценка и Управление на Качеството на Атмосферния Въздух (РОУКАВ) в страната. За територията на ИБ басейнов район броят на превишенията на СДН на ФПЧ₁₀ може да се види на фиг.1-14 от приложение 4. Той е най-голям в

Димитровград и Смолян. По отношение на средногодишната норма (СГН) най-големи превишения в ИБ район се наблюдават в Пловдив и Димитровград

ФПЧ_{2.5}. През 2014 г. този индикатор е контролиран в 3 пункта от територията на ИБ район – Пловдив, Ст.Загора и Рожен. От тях само в Пловдив са наблюдавани неголеми превишения на допустимата норма. Там е налице тенденция на намаление на концентрациите на ФПЧ_{2.5} през 2014 г. спрямо предходните три години. В останалите два пункта – Ст. Загора и Рожен, се наблюдава тенденция на слабо повишение за 2014 г.

Серен диоксид. Емитира се при изгаряне на горива, съдържащи сяра. В ИБ басейнов район основните източници на серен диоксид са топлоелектрическите централи от енергиен комплекс „Марица Изток“.

Азотен диоксид. Образува се основно от окислението на азотен оксид (NO). Високотемпературни горивни процеси (от двигатели на коли и електроцентрали) са главните източници на азотни оксиди (NO и NO₂). По-голямата част от емисиите на NO_x са емисии на NO, от 5 до 10% са NO₂. Изключения правят дизеловите автомобили, които емитират повече от 70% NO₂ от NO_x.

През 2014г. в 7 от 15 пункта измерващи ПАВ в страната е регистрирано превишение на целевата СГН. От тях само един (Пловдив) е на територията на ИБ район (Фиг.1-16 от приложение 4). Във времеви аспект, във всички пунктове на този район се наблюдава тенденция на намаление на концентрациите на ПАВ

Стойностите на *Тежки метали и арсен, Олово, Кадмий, Въглероден оксид и Бензен* през 2014г. са под пределно допустимите норми. В пункт Долни Воден през 2014 г. концентрацията на олово във въздуха е по-висока, отколкото във всички останали пунктове в страната, но е в границите на допустимата норма.

В ИБР през 2014 г. концентрацията на *кадмий* в Долни Воден е значително по-висока от ПДК. В Пирдоп превишението е много по-малко – 6.69 ng/m³, при целева норма 5 ng/m³. В Кърджали измерените концентрации на кадмий са под допустимата норма след спирането на ОЦК.

Средногодишните концентрации на *арсен, никел, въглероден оксид, бензен* през 2014 г. са под ПДК.

2.2. ВОДИ

2.2.1. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Съгласно изменение на точка 3 от чл. 152 (1) от ЗВ (ДВ бр. 47 от 2009 г.) в сила от 23.06.2009 г. Източнобеломорски район за басейново управление на водите включва водосборните области на реките Тунджа, Марица, Арда и Бяла река, като към река Тунджа се причислява р. Фишера, към р. Арда се причислява р. Атеринска, а към р. Бяла река се причислява р. Луда. Всичките основни реки в ИБР са част от международния речен басейн на р. Марица, която се влива в Егейско море.

Общата водосборна площ, от която се формират повърхностните води на ИБР е 35 230 км², която представлява около 32% от територията на страната. На Българска територия водите на Река Марица се събират от 21 084 км² водосборна площ. Река Марица има към 100 по-значителни притока, които са разположени приблизително симетрично спрямо главната река, т.е. броят на левите и десните притоци е почти еднакъв. Най-големите от тях са реките Тунджа и Арда. Тъй като тези реки текат като самостоятелни до границата и се вливат в Марица на турска територия, в ПУРБ са разглеждани като отделни водосбори.

Река Тунджа е най-големият приток на р. Марица с водосборна област 7884 км², която приема към 50 притока.

Река Арда е най-голямата родопска река, в която се вливат към 25 притока. Площта на водосборната ѝ област до границата възлиза на 5201 км².

Река Бяла река има водосборната област заедно с тази на р. Луда река до държавната граница между България и Гърция - 636 км². Водосборът на р. Бяла река е изцяло на българска територия и е разгледан като самостоятелен в рамките на ИБР. Източнобеломорски район включва следните водосборни басейни до държавната граница с Турция и Гърция:

- Басейн на р. Марица – трансграничен с Р Гърция и Р Турция;
- Басейн на р. Тунджа – трансграничен с Р Турция, от международния басейн на р. Марица;
- Басейн на р. Арда – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Марица;
- Басейн на р. Бяла река – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Марица;
- Басейн на р. Луда река – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Марица;
- Басейн на р. Атеринска – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Арда;
- Басейн на р. Фишера – трансграничен с Р Турция, от международния басейн на р. Тунджа.

Водопотреблението в ИБР бележи стабилно увеличение през целия период 2003-2013 г., като с включено охлаждане той е 22,1% през 2003 г. и 36,6% през 2013 г., а без охлаждане - съответно 56,1% и 65,2%. Във втория случай ИБР представлява най-значимият водоползвател сред районите за басейново управление в България.

Делът на Източнобеломорския район от общата дължина на водопроводната мрежа в страната остава непроменен в рамките на 29%. Делът на населението на режим на водоснабдяване е 21,3% за 2008-2013 г.

В Източнобеломорския район се намират 40,4% от общия брой на пречиствателни станции за питейна вода (ПСПВ) в страната през 2013 г. Действащите ПСПВ в района имат обаче едва 7% от общия проектен капацитет на тези съоръжения в страната за периода 2008-2013 г.

Замърсяването от точкови източници на територията на ИБР е от канализации и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) от населени места (агломерации); индустриални емитери, заустващи отпадъчни води в повърхностни води; животновъдни ферми, заустващи в повърхностни води; рибовъдство.

Замърсяването от дифузни източници на територията на ИБР е основно от селското стопанство, в частност земеделието; земеползването като цяло; риборазвъждането; замърсяванията от въздуха; замърсяването от транспорта; населените места без изградена канализация; ерозията.

Мониторинг и оценката на състоянието на повърхностните води

В зависимост от състоянието на водните тела и целите на провеждания мониторинг на територията на ИБР са разработени програми за контролен и оперативен мониторинг на водите. Броят на мониторинговите пунктове и честотите на анализ са избирани така, че да осигуряват приемливо ниво на надеждност и прецизност на извършваните оценки за химично и екологично състояние.

Мониторинг и оценка на състоянието на зоните за защита на водите

Състояние на повърхностните питейни водни тела

На територията на ИБР са определени 64 водни повърхностни водни тела за питейно водоснабдяване, в които са разположени 97 водоизточника. Оценките на всички ПБВ на територията на ИБР в периода 2012-2014 г. показват, че те могат да се отнесат към категория А1 и А2, което определя и доброто състояние на питейните водни тела.

Състояние на зоните за къпане

Състоянието на зоните се оценя в 4 категории: лошо, незадоволително, добро и отлично.

Състояние на водите за обитаване от стопански ценни видове риби

Водите в 210 водни тела (175 Реки и 35 езера/язовири) отговарят на изискванията на Наредба 4. При останалите 42 водни тела се отбелязват отклонения от нормите в наредбата

Състояние на ЗЗВ от Натура 2000

За 46 ЗЗВ, определени за опазване на биологични видове и природни местообитания, за които подържането и опазването на водите е важен фактор, не се извършва оценка на състоянието. За останалите 99 бр. има извършена оценка на 62 бр., като 8 от тях са в благоприятно състояние, 36 - в неблагоприятно-незадоволително състояние, 18 - в неблагоприятно-лошо състояние и за 37 няма данни.

2.2.2. ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Характеристика на подземните води

Геоложката обстановка предопределя формирането в района на всички основни типове подземни води - пукнатинни, карстови (карстово-пукнатинни) и порови.

Подземни водни тела на територията на БД определени в ПУРБ 2016-2021

В актуализирания ПУРБ в Източнореломорския район са определени 48 ПВТ, групирани в 6 водоносни хоризонта:

- -Слой 1 – Порови води в Неоген-Кватернер – 16 водни тела;
- -Слой 2 – Порови води в Неоген – 3 водни тела;
- -Слой 3 – Пукнатинни и карстови води в Палеоген-Неоген – 10 водни тела;
- -Слой 4–Пукнатинни води в Крета – 3 водни тела;
- -Слой 5 – Карстови води в Триас – 5 водни тела;
- -Слой 6 – Пукнатинни и карстови води в Протерозой – 11 водни тела.

Гранични и трансгранични подземни водни тела

В ПУРБ до 2021 г. са дадени и описани 8 броя ПВТ, които се присъединяват към други гранични басейнови дирекции.

Оценката на **химичното състояние** на ПВТ е определена в две категории - добро и лошо по утвърден подход (МОСВ). Извършена е оценка на химическото състояние на ПВТ по 5 теста, подробно разгледани и описани в плана за управление:

В лошо химическо състояние са 20 броя ПВТ, като основните замърсители са следните: желязо, нитрати, фосфати, манган, обща алфа-активност, калций, магнезий, твърдост (обща), олово, перманганатна окисляемост, хлориди, амониеви йони, натрий, сулфати, естествен уран.

Оценка на **количественото състояние** на подземните води е извършена само за ПВТ, определени в риск. Съгласно приетия подход водните тела, за които не е идентифициран риск от водочерпене са определени в добро състояние.

Програмата за мониторинг на водите в зоните за защита на питейните води за ПВТ включва водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, които имат средноденоношен дебит над 100 m³. Мониторингът на химичното състояние в зони за защита на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване на територията на Източнореломорски район обхваща общо 80 броя хидрогеоложки пункта. Общият брой на зоните за защита на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, които са мониторируани е 36.

При актуализацията на ПУРБ е идентифициран значимият натиск в резултат от човешка дейност, който може да причини влошаване на доброто състояние на подземните води. Определено е и въздействието от този натиск върху подземните водни тела във връзка с определяне на риска да не постигнат добро състояние до 2021 г. Определянето на значимите видове натиск е направено на база оценка на данните от мониторинга на водите за съответното водно тяло и доколко те са отчели промяна в състоянието поради определено въздействие, което излага тялото на потенциален риск да не постигне добро състояние.

2.3. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ

Геоложкия строеж на ИБР БУ е част от морфоструктурата на Балканидите, отличава се със сложен геоложки строеж, като в основата му стоят две основни големи геоструктури. Първата от тях е Горнотракийският грабен, който е образуван чрез потъване на земни маси по дълбоките разседи към Родопите и откъм Средна гора. Втората голяма структура е Странджанският антиклинорий. Част от него са антиклинарите на Сакар планина и на Странджа, както и Елховският грабен. Тази голяма геоструктура е била геоложки силно променена и сега на повърхността има планини и възвишения – Странджа, Сакар, Манастирски, Светилийски възвишения.

Източнобеломорски район е с най-висок % са почвите от типа Лесивирани почви- 31,357% и тип Кафяви планинско-горски – 26,095%. Характеристиката на тези почвени типове е представена в (Приложение 4. Съществуващо състояние на компонентите на околната среда).

- **Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди**

Основни източници на почвените **замърсявания** с тежки метали и металоиди са земеделието, атмосферните отлагания, минните обекти и индустриалните предприятия в района, както и автотранспорта. В резултат на локалните и дифузни замърсявания на почвите настъпват трайни промени в състоянието им, а от там и в качеството на произвежданата продукция.

- **Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост**

Разработването на находищата на подземни богатства на територията на Източнобеломорски район на управление на водите се извършва предимно по открит начин, което води до нарушаване на терените. Тенденцията е към намаляване на замърсяването от такива нарушени терени поради факта, че се осъществява поетапно закриване и рекултивация на нерагламентираните сметища в района. Възстановяването на нарушените терени се извършва по проекти, съгласувани с МОСВ. Във връзка с опазването и екологосъобразното използване на земните недра по отношение на състоянието на компонент „почви” при извършването на дейностите по концесиите за добив не са допуснати замърсявания на почвите при извършването на добивните работи и управлението на минните отпадъци.

- **Натиск по отношение запасеност на почвите с биогенни елементи**

За условията в България е необходимо вземането на спешни мерки за подобряване на условията на поддържане оптимална влажността на почвата по-продължително време през вегетационния период чрез прилагане на високотехнологични решения за напояване.

- **Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (пестициди)**

Общата констатация за състоянието на съоръженията за съхраняване на негодни и излезли от употреба пестициди и ПРЗ, разположени на контролираната територия от БДИБР е, че не са причина за замърсяване на почвите с продукти за растителна защита. През последните години са установени трайни положителни тенденции по отношение на цялостния процес на управление на складовете за излезли от употреба продукти за растителна защита /забранени, с изтекъл срок на годност и др. пестициди/.

- **Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, включително с нефтопродукти** През 2015 г. в определените пунктове за мониторинг на тежки метали е проведено и изпитване по отношение на остатъчни количества органохлорни

пестициди, полихлорирани бифенили и полициклични ароматни въглеводороди в почвите.

- **Засоляване, киселяване и уплътняване на почвите**

Уплътняването на почвите е процес, засягащ основно земеделските земи. Главна причина е неправилната обработка на земите чрез използване на тежка механизация при висока влажност на почвите. Процесът на уплътняването на почвите е включен като заплаха в Европейската стратегия за опазване на почвите. Поради спецификата на земеделието в страната на този етап няма статистически данни за наличие на процес на уплътняване на почвите.

- **Ерозия на почвите**

Почвите в района на БД Източноромански район са подложени на деградация вследствие глобалната промяна на климата, повишаването на температурата, проливните дъждове и дългите засушавания. За разлика от водоплощната ерозия, която е характерна за планински и хълмисти условия, ветровата ерозия се проявява главно при големи и открити равнини - предимно обезлесени. Загубите на почва са най-големи в областите: Бургас Пловдив, Хасково и Стара Загора. През 2014 г. само две области имат много висок ерозионен риск (над 50 t/ha/y) – Бургас (6 728 ha) и Добрич (766 ha).

- **Свлачища**

Поради промените в климата и регистрираните през последните години валежи от дъжд през зимния сезон се наблюдава тенденция на увеличаване на свлачищната активност през зимните месеци (януари и февруари), както и увеличаване на свлачищната активност като цяло спрямо предходната година.

- **Промяна предназначението на земята от земеделска за неземеделски цели**

Промяната на предназначението на земята от земеделска за неземеделски цели е проблем,

който има пряко значение за опазване на почвите от нарушаване и замърсяване и водещо до почвено запечатване.

2.4. ЛАНДШАФТ

Съгласно класификационната схема на ландшафтите в България (Петров. П, География на България, 1997 г.), изготвена съгласно класифицирането на природно-териториалните комплекси в България, ландшафтната система включва 4 класа (равнинни, междупланински равнинно-низинни, котловинни и планински ландшафти) и техните 13 типа, 30 подтипа и 77 групи ландшафти.

В разглеждания Източноромански район се срещат ландшафти от класовете равнинни ландшафти (разпределени в 1 тип и 2 групи), междупланински равнинно-низинни ландшафти (разпределени в 1 типа и 7 групи), котловинни ландшафти

(разпределени в 2 типа и 7 групи) и планински ландшафти (разпределени в 5 типа и 18 групи).

2.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

2.5.1. ФЛОРА - АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФЛОРАТА И РАСТИТЕЛНОСТТА НА ТЕРИТОРИИТЕ, ПОПАДАЩИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Флора

Съгласно геоботаническото райониране на България (по Бондев, 1997 г.) страната се разделя на три области (Европейска широколистна горска област, Евроазиатска степна и лесостепна област и Средиземноморска склерофилна горска област) с 5 провинции, 28 окръга и 80 района

Съществуващи проблеми на флората в Източнорелеевски район:

В резултат от интензифициране на човешката дейност в последните години, както и значителното антропогенизиране на земеделските и горски територии, се нарушава и променя биоразнообразието в тях - фрагментиране и загуба на природни местообитания, видове и техните местообитания, внасяне на неместни и инвазивни видове, които със своята по-висока приспособимост към условията на средата, конкурират и изместват видовете които естествено се срещат там.

2.5.2. ФАУНА- АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФАУНАТА НА ТЕРИТОРИИТЕ, ПОПАДАЩИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Територията на България е разположена между две зоогеографски подобласти – Евросибирска и Средиземноморска. Разнообразният релеф и климат са причина за формиране на богата и многообразна фауна, която има характерни особености. Според Георгиев (1982) в България се разграничават седем зоогеографски района, четири от които се отнасят към Средиземноморската подобласт и три към Евросибирската подобласт. Фауната в Източнорелеевския район попада в три района – Старопланински, Рило-Родопски и Тракийски район.

2.5.3. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Към защитените територии (съгласно глава трета от Закона за защитените територии - ЗЗТ) в Източнорелеевски район, които включват опазване на местообитания на животински и растителни видове се отнасят 2 бр. национални паркове (голяма част от национален парк “Рила”, част от национален парк “Централен Балкан”), части от 2 природни парка, 20 бр. резервати, 12 бр. поддържани резервати, 218 бр. защитени местности, 121 бр. природни забележителности.

На територията на Източнорелеевския район за басейново управление на водите са определени 63 защитени зони (ЗЗ) {по смисъла на чл. 6, ал. 1, т.1 и т.2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и т. 1 от Решение на Министерския съвет № 122 от

02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21 от 2007 г.)} за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна по Директива 92/43/ЕИО за местообитанията, като те съставляват 34,1 % от площта на района.

На територията на Източнореломорския район за басейново управление на водите са определени 36 защитени зони (ЗЗ) {по смисъла на чл. 6, ал. 1, т.3 и т.4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и т. 1 от Решение на Министерския съвет № 122 от 02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21 от 2007 г.)} за опазване на дивите птици, като те съставляват 20,7 % от площта на района.

2.6. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

На територията на Източнореломорския район за басейново управление по значимите язовири са: Батак, Вьча, Голям Беглик, Жребчево, Ивайловград, Копринка, Кричим, Кърджали, Пясъчник, Розов кладенец, Студен кладенец, Тополница. По предварителна оценка на риска от наводнения в ИБР потенциално опасните язовири по поречие Марица са 61 бр., за поречие Тунджа са 40 бр. и по поречие Арда са 28 бр.

В ИБР са изградени и 53 броя ВЕЦ и МВЕЦ, които са руслови и деривационни, от които по-големите са ВЕЦ-ПАВЕЦ "Белмекен", ВЕЦ-ПАВЕЦ "Чаира", ВЕЦ "Батак", каскада "Баташки водносилон път", ВЕЦ "Алеко", ВЕЦ "Вьча"1 и 2, ВЕЦ „Стара Загора”, МВЕЦ "Тунела", ВЕЦ "Жребчево", ВЕЦ "Копринка", ВЕЦ "Тъжа", ВЕЦ "Кърджали", ВЕЦ "Студен кладенец", ВЕЦ "Ивайловград", МВЕЦ "Средногорци", МВЕЦ "Мадан 2000" и др.

Канализационната мрежа в ИБР е 26% от общата дължина на канализационната мрежа в страната през 2013 г. Без канализационна мрежа са 17% от населението на ИБР, 67% е свързано с канализация, но без изградена ПСОВ и 50% от населението е с изградени ПСОВ. На територията на ИБР 251 населени места имат изградена (напълно или частично) канализация, а останалите 1525 са без изградена такава. В повечето случаи без канализация са малки населени места под 2000 е.ж., единствено 20 от тях са между 2000 и 10000 е.ж.

2.7. ОТПАДЪЦИ

На територията на Източнореломорски район за басейново управление към настоящия момент се експлоатират следните регионални депа за неопасни битови отпадъци: Ямбол, Стара Загора, Мадан, Доспат, Смолян, Рудозем, Хасково, Харманли, Панагюрище, Пловдив-Цалапица, Пловдив-Шишманци, Карлово, Асеновград. Предстои да бъде изградено регионално депо за регион Пазарджик (включващо общините Пазарджик, Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичево, Пещера, Ракитово и Септември) Предстои да бъде изградено регионално депо в община Златица (включващо общините Златица, Пирдоп, Чавдар, Антон, Челопеч, Мирково и Копривщица).

Общините за които Регионалните депа, все още не са пуснати в експлоатация ще се обслужват от съответните общинските депа.

На територията на ИБР функционира едно депо за строителни отпадъци, обслужващо населените места в община Казанлък. В общините Рудозем, Мадан, Златоград и Девин строителните отпадъци се депонират на площадки, представляващи нарушени терени от минно-добивната промишленост, с цел възстановяване на ландшафта. Строителни отпадъци могат да се депонират на депата Асеновград, Карлово, Цалапица и Шишманци. Липсата на достатъчно депа за строителни отпадъци, включително и на достатъчно съоръжения за третиране (оползотворяване, вкл. рециклиране и обезвреждане), се явява основната причината за неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от граждани и фирми и формиране на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, в поречието на реките и язовирите.

2.8. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРЪ

На територията на басейновата дирекция се намират предприятия, класифицирани по реда на глава седма, раздел I от ЗООС, с нисък и висок рисков потенциал. На база на събраната и синтезирана информация, в доклада по екологична оценка се налага изводът, че всяко от описаните предприятия, в рамките на своята дейност и при наличието на аварийна ситуация би представлявало риск за водния обект, който е в обсега на предприятието. Необходими са мерки, които да водят до предотвратяване на замърсяването на речните басейни в случай на авария и/или инцидент.

2.9. ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ: ШУМ, ВИБРАЦИИ, ЛЪЧЕНИЯ И ДРУГИ

В системата на Министерство на здравеопазването се извършва мониторинг и чрез оперативната мрежа на Националната система са всички РИОКОЗ. Те проследяват нивото на шума в населените места в 727 бр. пунктове за мониторинг в 36 града - 27 областни и градовете: Ботевград, Самоков и Своге от Софийска област, Горна Оряховица и Свищов от област Велико Търново, Дупница от област Кюстендил, Казанлък от област Стара Загора, Попово и Омуртаг от област Търговище.

Неблагоприятно е подчертаното задържане на високите шумови нива от диапазона 68-72 dBA в градовете Пловдив, Стара Загора, Сливен, Хасково. Това означава утвърждаване на утежнена акустична обстановка в урбанизираната среда, която би могла да се свърже с възникването на здравен риск.

По данни на ИАОС, Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон не е регистрирала стойности на радиационния гама фон, различни от естествените. Не се наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух.

2.10. НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Населените места в Източнореломорски район са доста разнообразни по своите характеристики - големина, население, промишленост, миграция, здравни индикатори.

Текущата демографска ситуация в страната се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението и задържащо се високо равнище на общата и детската смъртност. В края на 2014 г. лицата на 65 и повече навършени години са 1 440 329, или 20.0% от населението на страната. Към 31.12.2014 г. **децата до 15 години са 998 196, или 13.9% от общия брой на населението.** Населението на **Пловдивска област**, като административен център на ИБР, към 31.12.2014 г. наброява 675 586 души и представлява 9.4% от населението на страната. Налице е тенденция към намаляване на населението на областта като за 2014 г. това намаление е 0.4% при 0.1% през 2013 г.

Към 31 декември 2014 г. населението на **област Стара Загора** е 325 963 души, което представлява 4.5% от населението на България и нарежда областта на 5-о място по брой на населението - непосредствено след област Бургас (414 184) и преди област Благоевград (315 577).

По показателите за здравното състояние в ИБР („заболеваемост” и „болестност”) се оформят две групи населени места - със заболяемост, значително над средната за страната и с такава под средната за страната, което определя разглеждания район като рисков по отношение на човешкото здраве – за голяма част от района здравните показатели на населението са по-лоши от средните за страната.

Регистрираните заболявания според обръщаемостта за медицинска помощ към лечебните заведения през 2014 г. са 1 872.5 случая на 1 000 души от населението срещу 1 881.9 през предшестващата година. Същият показател за детското население е 2 027.0 на 1 000 души до 17 г., а при възрастните – 1 842.1‰ души над 18 години.

2.11. РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН

Развитие на компонентите и факторите на околната среда без прилагане на плана

Компоненти и фактори на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ПУРБ 2016 – 2021 г.
Атмосферен въздух	Не се очаква значителна промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на атмосферния въздух при сценарий без прилагане на ПУРБ на ИБР
Климат	Не се очаква значителна климатична промяна (положителна или отрицателна) при сценарий без прилагане на ПУРБ на ИБР
Повърхностни води	1. Неприлагането на Плана за управление на речните басейни в Източноевропейски район ще окаже негативно въздействие върху околната среда поради запазване и/или влошаване на състоянието на повърхностните води, непостигане на добро екологично състояние/потенциал и химично състояние на повърхностните води и особено за тези ВТ, чието състояние е умерено, лошо или много лошо, както и водните тела в риск.

	<p>2. При неприлагане на ПУРБ няма да се намали замърсяването и спирането на изпускане на приоритетни опасни вещества в повърхностните води, поради неосъществяване на мерките за намаляване на замърсяването на водите от различни източници (промишленост, селско стопанство, битови дейности и пр.).</p>
	<p>3. При неприлагане на ПУРБ качествата на водите няма да се приведат в съответствие с европейските изисквания, и няма да бъдат постигнати стандартите и целите за защитените територии, определени в законодателството на Общността.</p>
	<p>4. Всички изброени проблеми в раздел 4 ще се задълбочат, с тенденция към влошаване на състоянието на повърхностните води, което ще рефлектира върху компонентите на околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве и др.</p>
Подземни води	<p>1. При неприлагане на ПУРБ ще се запази и/или влоши химичното и количественото състояние на подземните води.</p>
	<p>2. При неприлагане на ПУРБ няма да се осъществи подобряване и възстановяване на водните тела.</p>
	<p>3. При неприлагане на ПУРБ няма да се осъществят дейностите по ограничаване на въвеждането на замърсители в подземните води.</p>
	<p>4. При неприлагане на ПУРБ няма да се постигнат стандартите и целите за защитените територии</p>
	<p>5. Всички проблеми касаещи количествата и качествата на подземните води констатирани в екологичната оценка ще продължат да съществуват и ще се задълбочават, което има дегенеративен характер с тенденция към влошаване на състоянието на водите, което ще рефлектира върху човешкото здраве.</p>
	<p>6. Чистата, здравословна и правилно функционираща водна среда предоставя на обществото редица ползи, като например чиста вода за домакинствата и индустрията. Значимите проблеми в управлението на водите могат да намалят качеството на водната среда и следователно да намалят ползите, които обществото извлича.</p>
Почви	<p>Неприлагането на Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район ще се отрази неблагоприятно върху околната среда. Въздействието върху почвите ще бъде отрицателно и причинено от непречистените води от населението и индустрията; от инфилтратата от нерегламентираните депа за битови отпадъци, в резултат на интензивно земеделие и прекомерно използване на препарати за растителна защита, от замърсяване на почвите и околните терени при добива на инертни материали от речните корита, от проявите на ерозия, от наводнения и ще затрудни опазването на водите от замърсяване.</p>

Население и човешко здраве	Ако не се приложи ПУРБ качествата на водите няма да се приведат в съответствие с европейските изисквания и българската законова и нормативна уредба, при което няма да се създадат условия за подобряване на околната среда и здравното състояние на населението. Недобрите качества на водите са неблагоприятен фактор по отношение потреблението им за битови нужди, повишен е рискът от заболяемост на населението, свързана със състава на водите, създават се пречки за осигуряване на добро качество на живот на населението и за здравословни условия на живот, което от своя страна ще бъде предпоставка за повишен здравен риск при населението. Неприлагането на ПУРБ ще затрудни осъществяването на мерки за намаляване на замърсяването на водите от различни източници (промишленост, селско стопанство, битови дейности и др.), което ще се отрази неблагоприятно върху околната среда и здравното състояние на населението.
Ландшафт	Неприлагането на Плана за управление на речните басейни в Източнореломорски район би имало негативно влияние върху околната среда, поради нарушаването и замърсяването на ландшафтните компоненти от: създаването на нови типове антропогенни и промишлени ландшафти, замърсени от човешката дейност и с неблагоприятно визуално-естетическо въздействие; замърсяване на почвите и водните обекти от битово-фекални води; замърсяването от нерегламентираните сметища; от депата, преки нарушения и замърсяване на ландшафтните компоненти в резултат от строителните дейности за изграждане на ПСОВ и канализационни системи, изграждане на регионални депа за битови отпадъци, ремонт на хидротехническите съоръжения, изграждане на кариери за добив на инертни материали и др.
Биологично разнообразие	Неприлагането на ПУРБ ще доведе до намаляване на природозащитния статус на природни местообитания , видове и техните местообитания, опазвани в защитените територии и защитените зони от Натура 2000, както и до значителни отрицателни въздействия върху биологичното разнообразие, флората и фауната, опазвани извън тях. Неприлагането на ПУРБ ще възпрепятства постигането на целите на обявяване на защитените зони от Натура 2000.
Материални активи	Не се очаква промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на материалните активи при сценарий без прилагане на ПУРБ на ИБР
Вредни физични фактори	Не се очаква промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на вредните физични фактори при сценарий без прилагане на ПУРБ на ИБР

Отпадъци	Без прилагането на ПУРБ на ИБР се очаква отрицателна промяна по отношение състоянието и управлението на отпадъците поради остарели, формални и неприложими механизми на контрол в до сегашния планов период.
Предприятия с висок и нисък риск потенциал	Без прилагането на ПУРБ на ИБР се очаква отрицателна промяна по отношение състоянието и управлението на предприятията с висок и нисък риск потенциал поради остарели, формални и неприложими механизми на контрол в до сегашния планов период.

3. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ

3.1. ТЕРИТОРИИ И ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ ЗА ВОДОЧЕРПЕНЕ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ ЧОВЕШКА КОНСУМАЦИЯ

Зоните за защита на водите (ЗЗВ) предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ) на територията на Източнореломорски район за басейново управление са 64 (за басейна на р. Арда – 8, за басейна на р. Марица – 49 и за басейна на р. Тунджа – 7), които съвпадат с границите и броя на водните тела, в които има 97 водоизточници за ПБВ.

Водохващанията черпят воден ресурс от 6 стоящи повърхностни водоизточници – яз. Белмекен, яз. Вьча, яз. Голям Беглик, яз. Батак, яз. Асеновец, яз. Боровица, а останалите от речни водохващания изградени в планинските и по-рядко в полупланинските райони.

В следствие на прилагане на ПУРБ няма да бъдат значително засегнати териториите, определени за водочерпене за човешка консумация. При реализация на планираните мерки ще се предотврати влошаването или ще бъде подоброено състоянието на зоните за защита.

3.2. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ ЗНАЧИМИ ВОДНИ ВИДОВЕ

В ПУРБ 2016-2021 на ИБР са определени 49 бр. зони за защита на водите с цел опазване на стопански ценни видове риби.

3.3. ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ВОДИ ЗА РЕКРЕАЦИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ КАТО ЗОНИ ЗА КЪПАНЕ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 2006/7

Съгласно изискванията на ЗВ като зони за отдих и водни спортове, включително зони с води за къпане са определени водни тела които ще бъдат опазвани за тези цели. Басейнът на р. Арда е единственият в ИБР, в който има обявени зони за къпане.

3.4. ЗОНИ, ЧУВСТВИТЕЛНИ КЪМ БИОГЕННИ ЕЛЕМЕНТИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/271/ЕИО И ЗОНИ, ОБЯВЕНИ КАТО УЯЗВИМИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/676/ЕИО

Чувствителните зони са определени по силата на Директива 91/676/ЕИО (т. нар. Директива за нитратите), а в България въз основа и Заповед № Р Д - 146 / 25.02.2015 г. на МОСВ.

- Повърхностни води

В Източнобеломорски район са регистрирани общо 6 чувствителни зони в повърхностните водни обекти. В Басейн Марица чувствителните зони са разположени на 12 реки и 4 язовира, в Басейн Тунджа на 4 реки, а в Басейн Арда на 3 реки и 2 язовира.

- Нитратно уязвими зони

Уязвимите зони се определят за защита на водите от биогенно замърсяване от селскостопански източници. Определените уязвими зони въвеждат изисквания към животновъдите и земеделците за прилагане на добри земеделски практики.

- Подземни води

За Източнобеломорски район тази зона е една, но заема 16 620 km², което представлява 47% от площта на района за басейново управление.

3.5. ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООТОБИТАНИЯ, ПРИ КОИТО ПОДДРЪЖКАТА ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ОПАЗВАНЕТО ИМ, ВКЛЮЧИТЕЛНО СЪОТВЕТНИТЕ ОБЕКТИ ПО "НАТУРА 2000", ОПРЕДЕЛЕНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИО И ДИРЕКТИВА 79/409/ЕИО.

- **Зони за защита на водите от „натура 2000“ съгласно директива 92/43/еио за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване**

На територията на Източнобеломорския район за басейново управление на водите са определени 63 защитени зони (ЗЗ) {по смисъла на чл. 6, ал. 1, т.1 и т.2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и т. 1 от Решение на Министерския съвет № 122 от 02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21 от 2007 г.)} за опазване на природните местообитания и на

дивата флора и фауна по Директива 92/43/ЕИО за местообитанията, като те съставляват 34,1 % от площта на района.

- **Зони за защита на водите от „натура 2000“ съгласно директива 79/409/еио за съхранението на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване**

На територията на Източнореломорския район за басейново управление на водите са определени 36 защитени зони (ЗЗ) {по смисъла на чл. 6, ал. 1, т.3 и т.4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и т.1 от Решение на Министерския съвет № 122 от 02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21 от 2007 г.)} за опазване на дивите птици, като те съставляват 20,7 % от площта на района.

- **Зони за защита на водите, обявени по смисъла на закона за защитените територии**

Защитените територии (съгласно глава трета от Закона за защитените територии - ЗЗТ) в Източнореломорски район, които включват опазване на местообитания на животински и растителни видове, за които важен фактор е поддръжката или подобряването на състоянието на водите, са 46 бр.

4. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОРЕЛОМОРСКИ РАЙОН

➤ ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

На територията на ИБР се установяват превишения на ПДК за следните замърсители на атмосферния въздух:

- ФПЧ₁₀ – засегнати са всички области на района, но най-големи са превишенията на нормата във Пловдив, Димитровград и Смолян. Там концентрациите са най-значителни през студеното полугодие, когато не рядко достигат 200-300%.

- ПАВ и по-специално бензо(а)пирен показва слабо превишение над ПДК, като тенденцията през последните години е за намаляване на концентрациите му.

- SO₂ – превишения на СЧН в Гълъбово и Сливен, и на СДН в Гълъбово. Основните източници на SO₂ са разположени на територията на община Гълъбово – „Брикел“ ЕАД, „Ей И Ес – ЗС Марица Изток 1“ ЕООД и „КонтурГлобал Марица Изток 3“. Там са и откритите рудници „Трояново 3“ и част от „Трояново 1“, както и част от „Мини Марица Изток“ ЕАД.

От климатичните явления, проявяващи се на територията на ИБР, с директно неблагоприятно влияние по отношение на състоянието на водите, са: екстремно високите температури, вкл. т.нар. горещи вълни, сушите, проливните валежи, интензивните валежи, параметрите на снежната покривка и снеготопенето.

➤ **ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ**

ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КОЛИЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

Регулиране на оттока и прехвърляне на води

- Наличният естествен отток в реките в месеците на маловодие е в границите на литри или практически пресъхват притоците на реките Арда, Бяла, левите старопланински притоци на река Марица и някои десни притоци на река Тунджа
- Липса на изчислени естествени ресурси (ненарушен отток) за повърхностните водни тела;
- Значително влияние върху водния отток в реката на изградените деривационни МВЕЦ, което намалява естественото водно количество
- Липса на съвременна методика за определянето на минимално допустим отток, който трябва да остане в реката под съоръженията отнемачи или задържащи води от повърхностните ВТ с оглед опазването на интегритета на речните екосистеми
- Не навсякъде е осигурено добро техническо състояние на хидротехническите съоръжения (деривации, водоземни съоръжения, напоителни язовири, диги);
- Съществуват прагове и бентове, които са в лошо състояние или без рибни проходи, което е пречка за свободната миграция на рибната фауна;
- Липса на нови хидроложки и геотехнически изследвания и ново хидравлично оразмеряване, съобразено със съвременните данни за водните количества и стоежи с нормативно определена обезпеченост и др.

Водоснабдяване

- ИБР представлява най-значимият водоползвател сред районите за басейново управление в България. През 2013 г. в страната общото потребление на вода представлява 77% от това през 2003 г., докато в ИБР то е 128%;
- Съществено увеличение на количествата използвана вода през 2008-2013 г. спрямо 2003-2007 г. в селското стопанство;
- Недостатъчно и точно прогнозиране на водопотреблението и наличния ресурс;
- Загубата на вода от подадената от общественото водоснабдяване е над 60% в ИБР;

- Липса на достатъчен брой пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ). Действащите ПСПВ в ИБР имат едва 7% от общия проектен капацитет на тези съоръжения в страната за периода 2008-2013 г.;

- Не са достатъчни дейностите по внедряване на водоспестяващи технологии, затворени оборотни цикли и др;

- Делът на населението в ИБР, свързано със СПСОВ, е с 13 п.п. по-ниско спрямо съответната стойност за страната през 2013 г. и остава най-ниско спрямо другите райони на басейново управление и др.

Напояване

- Очаква се значим натиск от напояване върху р. Каялийка, р. Стара, р. Тунджа и яз. Пясъчник;

- Нерационален режим за водохващане от Напоителни системи извън поливния сезон;

- Нерационално използване на съществуващите хидромелиоративни съоръжения (язовири, помпени станции, напоителни канали);

- Лошото състояние на съществуващите хидромелиоративни съоръжения, допуска загуби на вода и др.

ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

- **Заустване** на отпадъчните води от населените места, необхванати от канализационна мрежа
- Амортизирани канализационни мрежи
- Замърсяване със **специфични вещества**
- Недобро състояние на ПСОВ
- Замърсяване с **опасни вещества (тежки метали)**
- Нераглемтирани зауствания на промишлени отпадъчни води
- Наличие на **нерегламентирани сметища**
- Липса на контрол върху **наторяването**
- Липса на мониторинг, модел за оценка на натиска от дифузно замърсяване, методики и подходи за оценка.

ХИДРОМОРФОЛОГИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ И ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

- Хидроморфологични изменения - изземане на инертни материали и наносни отложения
- Изграждане на прагове в някои участъци от реките, незадоволително състояние на корекциите на реките, недостатъчно поддържане на проводимостта на речните легла
- Наводненията са ключова характеристика за района на басейново управление
- Лошата техническа поддръжка на язовирите
- Липса на методика за оценка на ХМ елементи за качество

ИНФОРМАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ

- Затруднения при обмена на информация и координация между институциите;
- Слаба информираност на обществеността, свързана с опазване количеството и качеството на водите.

➤ ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Като значими източници на замърсяване на подземните води са всички съществуващи обекти, които е възможно да емитират замърсяващи вещества към подземните води

Видове натиск

Натиск от точкови източници на замърсяване

Анализирани са значимите точкови източници на замърсяване на подземните водни тела в ПУРБ 2016- 2021 г. На територията на ИБР няма определени ПВТ, за които натиска от точкови източници на замърсяване да е значителен.

Дифузни източници

- В ПУРБ 2016-2021 са определени следните значими дифузни източници на замърсяване подземните водни тела: Селско стопанство; Мини, хвостохранилища; Населени места без изградена канализация и др.

Натиск от климатични изменения

В резултат от изменение на климатични фактори като: повишаване на температурите; намаляване на валежите; промени в разпределението на валежите; топене на ледени масиви и повишаване на морското равнище, очакваните значими преки въздействия определени в ПУРБ 2016- 2021 г. са:

- Понижени нива на подпочвените води;
- Промени в периодите на снеготопене;
- Засоляване на подпочвените води.

Значими проблеми в управлението на водите

БДИБР е изготвила преглед на значимите проблеми в управлението на водите в Източнобеломорски район през м. октомври 2014 г. като етап от актуализирането на ПУРБ. Значимите проблеми в управлението на водите са изведени след като е оценен натискът, причиняван върху водите към настоящия момент; натискът, причинен в миналото и възможните (потенциални) рискове за натиск в бъдещето. Основните идентифицирани проблеми, които въздействат върху състоянието на подземните водните тела за ИБР са:

- **Замърсяване с нитрати и фосфати на подземни води**
- **Водовземане.** Проблемът е свързан с прекомерното използване на вода от подземни води, което оказва значимо влияние върху дебита на подземните води
- **Замърсяване на подземни води с химични вещества (метали, металоиди, сулфати и други).**

В тази връзка и поради факта, че информацията за качеството на подземните води не е достатъчна в първия ПУРБ са предвидени мерки за проучване, наблюдение и събиране на информация във втория ПУРБ.

➤ *ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ*

Замърсяването на почвите от точкови източници води до следните проблеми:

- **Замърсяване на почвите и околните до водоприемника терени,** главно с амониев азот, нитритен азот и фосфати, както и общото органично натоварване, отразено по БПК5 в количества, превишаващи индивидуалните емисионни ограничения в резултат от остарели и амортизирани ПСОВ и канализационни системи, които директно заустват във ВТ;
- **Замърсяване на почвите и подземните води от нерегламентирано депониране на твърди битови отпадъци**

Една от причините за замърсяване на почвите е изграждането и експлоатацията на сметища, обслужващи населените места, както и нерегламентираното депониране на твърди битови отпадъци край населените места.

- **Замърсяване на подземните водни тела и почвите около тях с отпадъчни води от промишлените обекти които нямат канализационна система или тя е амортизирана**

Не всички промишлени производства, макар и съоръжени с ПСОВ, са в добро експлоатационно състояние, за да пречистват ефективно и да не допускат превишения на индивидуалните си емисионните норми на заустване на отпадъчните си води

- **Замърсяване на почвите при неправилната експлоатацията на рудници, мини и производствени площадки**

Рудодобивът причинява „значително” антропогенно въздействие върху геоложката основа и „значително” до „опасно” въздействие върху подземните и повърхностните води.

Замърсяването на почвите от дифузни източници води до следните проблеми:

- **Замърсяване на земеделски площи, третирани с азотни и фосфорни торове и препарати за растителна защита**

Земеделските земи се третират широко с изкуствени торове и ПРЗ. Сроковете на торене на културите трябва да бъдат съобразени с редица условия. По-ранното внасяне на торовете не води до усвояването им от растенията, които са в относителен покой и те попадат чрез вътречревния хоризонтален и вертикален отток в подземните води, което е причина за тяхното замърсяване, най-често с нитрати, но и с други разтворими форми на торовете.

- **Замърсяване на почвите в резултат от интензивното отглеждане на животни, компостиране и използване на органичен тор.**

Животновъдството и използването на животински тор са друг източник на дифузно замърсяване на почвите и повърхностните води. Перманентното замърсяване от тази дейност се свързва предимно с отделянето на биоразградими органични вещества и натоварване с биогенни елементи (азот и фосфор) на почвите.

- **Замърсяване на почвите и подземните води с отпадъчни води от населените места с над 2000 е.ж. без изградени или частично изградени канализационна мрежа и ПСОВ.**

Отпадъчните води ще доведат до натоварване на водоприемника им със замърсители от битов произход, главно биогенни елементи. Към посочените източници на замърсяване се отнасят и малките населени места и вилни курортни зони, където битовите, стопански и промишлени води се събират в септични ями (попивни и изгребни) или се заустват неконтролируемо в повърхностни или подземни водни тела

- **Замърсяване на почвите от стари складове за препарати за растителна защита.**

Складовете за пестициди и ПРЗ са потенциални източници на дифузно замърсяване на почвите и повърхностните и подземни води със специфични химични замърсители (приоритетни и опасни вещества), имайки предвид, че голяма част от тях са неохраняеми и /или са в лошо състояние

- **Замърсяване на подземните води и почви в резултат от минната дейност, неправилната експлоатация на хвостохранилищата, дифузно натоварване на подземните води и почвите в резултат от замърсяване от амортизирани съоръжения от рекултивирани хвостохранилища.**

Дифузните източници на замърсяване като приключили дейността си мини, стари табани, хвосто-и шламохранилища от минната или други индустрии се явяват източник

на замърсяване на почвите, повърхностните и подземни води с тежки метали, специфични замърсители от различните видове индустрия

➤ **ЛАНДШАФТ**

Проблеми с опазване на ландшафтите в района е: нарушаване и замърсяване на съществуващите ландшафти от итнензивната човешка дейност и създаване на нови антропогенни и промишлени ландшафтни типове.

Проблем с ландшафтите в Източнобеломорския район е замърсяване на съществуващите и създаване на нови ландшафтни типове (антропогенни и промишлени), нарушаване и замърсяването на ландшафтите и техните компоненти в следствие на строителните дейности при изграждане на ПСОВ и канализационни системи, деривации, изграждане на язовири, депа за отпадъци, земни лагуни, изграждане на ВЕЦ/МВЕЦ и др., нарушаване, замърсяване с химически вещества и промяна на ландшафтните компоненти от безразборното натрупване на битови, производствени, опасни отпадъци и тяхното смесване;

➤ **ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ**

По-важните екологични проблеми в защитените територии са следните: Унищожаване и/или замърсяване на естествена растителност и местообитания на видове, вследствие на нерегламентирани горскостопански дейности, добивни дейности от речни корита, депониране на отпадъци и др; промяна в биоразнообразието и унищожаване на естествена растителност, вследствие на различни природни процеси; замърсяване и унищожаване на крайречните и водните екосистеми, вследствие замърсяване на водните обекти с отпадъчни води; промяна в естественото състояние на биоразнообразието в защитените територии, поради строителство

➤ **ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ**

По важните екологични проблеми в защитените зони са анализирани и описани в Доклада за оценка на степента на въздействие на ПУРБ в Източнобеломорски район, който е неразделна част от ДОСВ.

➤ **БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ**

ФЛОРА

Съществуващите екологични проблеми по отношение на флората са унищожаване на естествената растителност и природните местообитания в защитените територии и защитените зони, водещи до промени в екосистемите, вследствие на различни урбанистични дейности, замърсяване и унищожаване на крайречните и водните екосистеми, вследствие замърсяване на водните обекти с отпадъчни води от дейността на различни ПСОВ и канализационни системи, работещи в нерегламентиран порядък, замърсяване на природните местообитания, промяна на биоразнообразието в екосистемите, в резултат от земеделски дейности в отделните райони при ползването на различни торове и препарати за растителна защита, унищожаване и/или замърсяване на естествена растителност и природни местообитания, вследствие на нерегламентирани горскостопански дейности, добивни дейности от речни корита, вкл. корекции на речни корита, депониране на отпадъци и др; промяна в биоразнообразието, унищожаване на естествена растителност и природни местообитания, вследствие на различни природни процеси – наводнения, каламитети, снеголоми, ветровали и др.

ФАУНА

Съществуващите екологични проблеми по отношение на фауната са: унищожаване местообитания на животинските видове, промени в екосистемите, в следствие на различни урбанистични дейности, унищожаването на места за гнездене, храна и почивка на животински видове, интродуциране на не-местни видове, вследствие замърсяване на водните обекти с отпадъчни води, зауствани от остарелите и амортизирани ПСОВ и канализационните системи зауствани във водните обекти без необходимото пречистване, дифузно замърсяване на местообитанията на видовете, мигриране на замърсителите по хранителните вериги и промяна на биоразнообразието в екосистемите, в резултат от интензивното земеделие в районите, при ползването на различни торове и препарати за растителна защита и др., унищожаване на местообитания на видове, вкл. места за гнездене, в резултат на нерегламентирани горскостопански дейности., унищожаване или намаляване на плътността на популациите, намаляване на видовото разнообразие, безпокоене и прогонване на животни и птици, места за гнездене и намаляване на биоразнообразието в резултат от създаването и наличието на нерегламентирани сметища, промяната в биоразнообразието, фрагментация на местообитанията на видовете, вкл. нарушаване на местообитания на застрашени и редки видове, места за гнездене, унищожаване на отделни животни, вследствие извличането на минерали в района на речните басейни; преки въздействия при строителство - унищожаване на местообитания на видове, безпокойство и прогонване на животински видове, унищожаване на местата за гнездене и промяна на биоразнообразието, промяна в биоразнообразието на крайречните територии, вследствие унищожаване на част от животинските популации, места за гнездене и промяна в състава на екосистемите при наводнения и други природни бедствия, влошаване на условията на живот на хидробионтите поради замърсяване на водните обекти от различни добивни дейности и др., промяна на биоразнообразието поради хидростроителство и превръщане на водите от течащи в стоящи. Фрагментация на популациите на ендемични видове на Балканския полуостров, унищожаване на местата за размножаване на видове от фауната при корекция на реките, замърсяване на

водоемите с инсектициди, използвани за борба с комарите, което въздейства негативно на ихтиофауната.

➤ **КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО**

Археологическите останки са чувствителни към промените в качеството на водата, водните нива, замърсяването и използването на химикали при земеползването. Археологическите обекти от национално значение са защитени със закон като описани паметници.

Не се очаква реализацията на Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район да окаже въздействия върху състоянието на културното наследство.

➤ **ОТПАДЪЦИ И ТЕХНИТЕ МЕСТОНАХОЖДЕНИЯ**

Съществуващите проблеми, произтичащи от дейностите, свързани с управлението на отпадъците и водещи до замърсяването на повърхностните и подземни води и влошаването тяхното, количествено и качествено състояние са:

- Наличието на голям брой нерегламентирани сметища, които най-често се оформят около реки, язовирите и входно-изходните пространства на населените места.
- Липсата на специализирани депа за строителни отпадъци, което най-често води до изхвърлянето на отпадъци от строителство и разрушаване на нерегламентирани за целта места, формирайки незаконни сметища по поречието на реките и язовирите;
- Голяма част от депата не отговарят на нормативните изисквания, с което се създава опасност за замърсяване на повърхностните и подземни води.

➤ **МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ**

Проблеми съществуват с материалните активи прилежащи към водните обекти (хидротехнически съоръжения, преливници, кули, изпускатели, прагове и др.) поради не доброто им техническо състояние, а на някои места с липсата им.

➤ **НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ**

За Източнобеломорски район се оформят 3 основни групи значими антропогенни замърсявания на водите, които имат отношение към населението и човешкото здраве:

- Замърсявания на водните тела с тежки метали (главно *олово и кадмий*); *никел* (специфично за басейна на р. Арда); *живак* (специфично за басейна на р. Марица, водосбора на р. Тополница); *цинк, мед, цианиди, нефтопродукти* (в някои “горещи” точки).
- Органично (биогенно) замърсяване (от градски отпадъчни води, селскостопанска дейност и др.)

- Други замърсявания – повишено съдържание на нитрати, детергенти, пестициди, нефтопродукти.

5. ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН, И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ В ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2016-2021 Г.

Екологичната насоченост на ПУРБ 2016-2021 е в съответствие с целите при управление на водите, заложи в Директива 200/60/ЕС (РДВ) и се обуславя от целите за опазване на околната среда, насочени към предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води.

В ПУРБ 2016-2021 е направена оценка на степента на изпълнение на целите от първия план и анализ на причините за непостигането им с оглед на това да бъдат надградени и прецизирани мерките за новия планов период (2016-2021г.).

Актуализация на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда

Актуализацията на Програмата от мерки е изготвена, съгласно чл. 157, ал. 1, т. 8 от ЗВ. Съгласно Глава десета, Раздел VI, чл. 160 от Закона за водите.

В актуализирания план, Програмата от мерки планира конкретни действия, които следва да се предприемат, за да бъдат постигнати поставените екологични цели в ПУРБ 2016-2021 на ИБР. При изготвянето на Програмата от мерки за втория планов период е използван разработения национален Каталог от мерки. Актуализираната Програма от мерки от ПУРБ на ИБР за периода 2016-2021 година включва основни мерки и където е необходимо допълващи мерки за постигане на всички цели на РДВ, включително целите за зоните за защита на водите.

Най-общо, мерките в разработения национален каталог от мерки са разделени по типове, съответстващи на типовете основни мерки, съгласно чл.156н от Закона за водите. За всяка мярка са определени действията с които мярката ще се реализира, като действията се определят в 2 основни вида – инвестиционни и административни. Всяка ПоМ включва основни, а при необходимост и допълващи мерки (чл. 156м от ЗВ). Следва да се отбележи, че при актуализацията им са отчетени въведените изисквания в ЗВ през периода на прилагане на първия ПУРБ 2010 – 2015г.

ПоМ 2016-2021 има значително сходство с тази от предходния планов период, както по отношение на съдържанието, така и по използвания минималистичен подход. Новото в нея е, че информацията за всяка индивидуална мярка е отнесена към конкретно водно

тяло, и едновременно с това и към определените движещи сили по схемата: „източник на натиск – водно тяло - констатирано въздействие – планиране на екологични цели и ПоМ. Мерките са насочени към значимите източници на натиск, чието въздействие е в основата на констатираните значими проблеми при управление на водите в ИБРБУ.

Мерките, които ще допринесат за изпълнението на целите чрез ПУРБ 2016-2021 в ИБР са описани в Раздел 7 на ПУРБ. Те са изцяло с екологична насоченост

Повърхностни води

Преглед на изпълнението на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда от първия ПУРБ

Оценка на ефекта от изпълнението на мерките от първия цикъл на ПУРБ е представена в Раздел 4, точка 4.4 от ПУРБ 2016-2021 (Проект). Във връзка с подобряване екологичното състояние на повърхностните водни тела по биологични и ФХ елементи в периода на първия ПУРБ са изпълнени 123 мерки в 78 водни тела.

Извършена е оценка на повърхностните водни тела към 2015 г. 42% от повърхностните водни тела в ИБР (131 ВТ) са в добро състояние. След прилагането на Програмата от мерки (ПоМ) към 2021 година се очаква 70% (219 ВТ) от повърхностните водни тела да постигнат добро състояние, а през 2027 година – 95.5 % (298 ВТ).

В програмата от мерки са заложили мерки които имат пряко екологично съответствие и мерки които имат непряко екологично съответствие.

Подземни води

Преглед на изпълнението на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда от първия ПУРБ

Програмата от мерки към Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район (2010-2015) включва 268 вида мерки, които мултиплицирани за конкретни водни тела наброяват 3647 мерки. Тяхното изпълнение е оценено в следните степени: мярката не е стартирала; мярката е планирана; мярката е в процес на изпълнение; мярката е изпълнена изцяло. 2608 (71,5%) от мерките са изпълнени, в процес на изпълнение или поне са планирани от отговорните институции. При подготовката на първия ПУРБ 19 подземни водни тела са определени в лошо химично състояние. Във връзка с подобряване химичното състояние на подземните водни тела в периода на първия ПУРБ са изпълнени 120 мерки в 24 подземни водни тела. След направен анализ и съпоставка на подземните водни тела оценени в лошо химично състояние в първия ПУРБ и подземните водни тела оценени в такова при актуализацията му към 2014 г., се установи че 3 подземни водни тела са подобрили химичното си състояние. Четири от подземните водни тела съгласно направения анализ на химичното състояние са влошили състоянието си, т.е. от добро са преминали в лошо

Съответствие на мерките към целите на проекта на ПУРБ

В плана за управление на речните басейни (2016-2021) на Източнобеломорски район са идентифицирани основните екологични цели, съгласно чл.4(1) от РДВ.

1. *Недопускане на влошаване* на състоянието на повърхностните води и защита, подобряване и възстановяване на всички водни тела
2. *Постигане на добро състояние* т.е. добро екологично състояние (или потенциално такова), както и добро химическо състояние на повърхностните води.
3. *Постепенно намаляване на замърсяването* от определени вещества и *поетапно спиране* на изпускането на приоритетни опасни вещества в повърхностните води.
4. Постигане на стандартите и целите *за защитените територии*, определени в законодателството на Общността.

Заложените цели и всички мерки за постигането им са с екологична насоченост по отношение на интегрираното управление на водите и устойчивото използване на водните ресурси. Всичко това е предпоставка да се твърди, че и ПУРБ е с екологична насоченост по отношение на повърхностните и подземните водни тела и способства за интегрираното управление на водите, устойчивото използване на водните ресурси и дългосрочното подобрене на качеството на околната среда.

ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ЗБРБУ, И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ В ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2016-2021 Г.

Целите за опазване на околната среда **на европейско равнище** са дефинирани в следните основните стратегии, програми и планове:

- **Стратегия „Европа 2020“.**
- **Стратегия на ЕС за биологично разнообразие до 2020 г. Стратегически план за биологичното разнообразие 2011г.- 2020 г.**
- **План за опазване на водните ресурси на Европа до 2020 г. (Blueprint).**
- **Пътна карта за ресурсно ефективна Европа, ЕС**
- **Стратегия на ЕС за адаптация към измененията на климата и Бяла Книга за адаптация към климатичните изменения и други.**

Целите на опазване на околната среда **на национално ниво** са формулирани приоритетно в следните национални стратегии, програми и планове:

1. **Националната програма за развитие: България 2020 г.**
2. **Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020г.**

3. **Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България за периода 2013-2022 г.**
4. **Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.**
5. **Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България 2037 г.**
6. **Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г.**
7. **Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012 г. - 2020 г.**
8. **Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 – 2020 г., приета с Протокол № 48.1 на МС от 27.11.2013 г.**
9. **Програма за изграждане на канализационни системи до 2023 г.**

6. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛЮЧИТЕЛНО БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ, МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ

Оценката на въздействието върху компонентите и факторите на околната среда е извършена чрез матричен подход, като са използвани символи за определяне на степените на значимост на въздействието на ПУРБ 2016-2021г. със следното значение.

Степени на значимост на въздействие на ПУРБ

Оценка	Въздействие
++	Значително положително
+	Незначително положително
0	Няма въздействие
-	Незначително отрицателно
-	Значително отрицателно
?	Няма достатъчно информация, поради ниска степен на подробност на предвижданията
(*)	Допълнителното означение, индикиращо че последствията от въздействията са само по време на реализацията на дейностите или мерките

В използваната матрица за оценка на въздействието по отношение на всеки компонент и фактор на околната средата оценени вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици, които се очакват при реализирането на Програмата от мерки на ПУРБ и нейните предвиждания.

7. МЕРКИТЕ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ

МЕРКИ ЗА ОТРЪЗЯВАНЕ В ОКОНАТЕЛНИЯ ВАРИАНТ НА ПУРБ

.

ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

Въз основа на проучването за вероятните въздействия върху качеството на атмосферния въздух и параметрите на климата вследствие осъществяването на ПоМ на ПУРБ, не се препоръчват допълващи мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

МЯРКА: Въвеждане на условия в разрешителните за спиране производството на хидроенергия при маловодие

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: В дългосрочен аспект гарантирано поддържане и стабилизиране на режима на оттока, подобряване на еко-логичното състояние на повърхностните водни тела, предотвратяване на влошаването на състоянието на водите. Дългосрочен ефект.

МЯРКА: Прилагане на екологосъобразни практики, свързани с изграждането на изкуствени или където позволяват условията адаптиране на естествени влажни зони, като подходящ начин за допречистване на отпадъчни води от малки населени места

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Възстановяване на нативните условия на средата и подобряване на състоянието на водите. Дългосрочен ефект.

МЯРКА: Прилагане на съвременни технологии и материали (с приоритет за биологично укрепване) при дейности, насочени към укрепване на речните брегове и корита, с цел защита от ерозия.

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Запазване в максимална степен на нативните условия на водната среда като местообитание за развитие на биотата. Дългосрочен ефект

МЯРКА: Картиране на миграционните бариери и попълване на липсващите данни за част от речните участъци и изготвяне на график за премахването на нефункциониращите такива.

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Подобряване на условията на средата, оптимално функциониране на водните екосистеми, благоприятни условия за развитие и размножаване на ихтиофауната. Подобряване на състоянието на водните тела. Дългострочен ефект

ПОДЗЕМНИ ВОДИ

МЯРКА: Подобряване на концептуалните модели на подземните водни тела

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Подобряване планирането на мерките за мониторинг, защита и ползване на ПВТ

МЯРКА: Изграждане на нови пунктове за мониторинг на подземни води в райони неповлияни от черпене – за оценка на средномногогодишното подхранване на подземните води

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Подобряване планирането на мерките за мониторинг, защита и ползване на ПВТ

МЯРКА: Недопускане реализацията на инвестиционни предложения, водещи до негативна промяна на състоянието на водните тела

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Предотвратяване предпоставки за влошаване на състоянието на ПВТ.

МЯРКА: Отнемане на издадените разрешителни за водовземане на ПВТ или части от тях, в които е установено трайно понижение на водното ниво

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Предотвратяване предпоставки за влошаване на състоянието на ПВТ.

ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ

Въз основа на проучването за вероятните въздействия върху земните недра и почвите в следствие осъществяването на ПоМ на ПУРБ, не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

ЛАНДШАФТ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

МЯРКА: Провеждане на мониторинг на биологичното състояние на реките в участъците между водохващанията и съответното хидротехническо съоръжение
ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Запазен благоприятен статус на видовете от ихтиофауната

Предвижданията на ПУРБ да се съобразят с общите и специфични смекчаващи мерки, които ще доведат до предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от разглеждания ПУРБ върху защитените зони, посочени в доклада за оценка на степента на въздействие върху защитените зони (ДОСВ), който е неразделна част от настоящия доклад (ДЕО).

ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРБ

МЯРКА: Участие чрез подготовка на инструкции и указания при провеждането на ежегодни тренировки и учения за изпълнение на външни аварийни планове от кметовете на общини, на чиято територия са разположени предприятия с висок рисков потенциал.

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Ограничаване на рисковете за човешкото здраве и околната среда

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ

- КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Мерки за съобразяване при изпълнение на ПУРБ – атмосферен въздух и климат

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект/продължителност на ефекта	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
1	При изпълнение на всички проекти, свързани със структурни мерки от ПоМ да се поставят условия и да се осигурят механизми за контрол с цел ограничаване на неорганизираните емисии при ремонтни, строителни и транспортни дейности	Предотвратяване на риска от замърсяване на водите при влошени параметри на качеството на въздушната среда.	Опазване на чистотата на водните тела	Административна

- **ВОДИ**

Повърхностни води

По отношение на повърхностните води се препоръчват следните мерки за прилагане при изпълнението на ПУРБ:

Мерки за съобразяване при изпълнение на ПУРБ – повърхностни води

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект/продължителност на ефекта	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
1	Провеждане на проучвателен мониторинг за определяне на зони в реки или участъци от реки, които да бъдат защитени от хидроморфологичен натиск, с цел естествено размножаване на рибни видове	Неблагоприятни въздействия върху един от задължителните БЕК - риби.	Създаване на благоприятна среда за развитие на рибните общества и подобряване на екологичния статус. Дългосрочен ефект.	Административна
2	Контрол по премахване на нерегламентирани сметища в близост до и в речни корита, които са причина за влошаване на състоянието на водите.	Регистрирани нерегламентирани сметища в близост до и в речни корита и временно пресъхнали дерета	Елиминиране на замърсителите и подобряване на състоянието на повърхностните води.	Административна

- **ПОДЗЕМНИ ВОДИ**

Мерки за съобразяване при изпълнение на ПУРБ –подземни води

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
±	При изграждане на съоръжения за мониторинг да се спазва технологията на сондиране, с цел предотвратяване на аварийни ситуации и недопускане на ентуални неблагоприятни въздействия върху земната основа и подземните води.	Предотвратяване на риска от неблагоприятни въздействия върху земната основа и подземните води.	Опазване подземните води	Административна

- **ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ**

Мерки за съобразяване при прилагането на ПУРБ- почви и земни недра

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
±	При изпълнение на всички проекти, свързани със структурни мерки от ПоМ да се поставят условия за опазване и оползотворяване на хумусния слой и	Предотвратяване на риска от унищожаване на хумусния слой и нарушаването на структурата на почвите	Опазване почвите	Административна

	максимално използване на излишните земни маси			
--	---	--	--	--

- ЛАНДШАФТ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента, в резултат на прилагане на ПУРБ.

- БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФАУНА, ФЛОРА

Мерки за прилагане при изпълнение на ПУРБ - биологично разнообразие, флора и фауна:

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
1	В случаи на проектиране на хидротехнически съоръжения, ВЕЦ/МВЕЦ и др. свързани с ползване на течащи води, да се осъществява едногодишен предварителен мониторинг на реките, в съответствие с указанията на компетентен орган по околна среда.	Опазване на природни местообитания и видове от фауната	Запазен благоприятен статус	Административна
2	В случаи на констатиране на заплахи от увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, вследствие	Опазване на природни местообитания и местообитания на видове	Опазени природни местообитания и популации на видове	Административна

	проведения предварителен мониторинг във връзка с проектиране на МВЕЦ/ВЕЦ, да не се допуска строителство на хидротехнически съоръжения			
3	Да не се допуска издаването на нови разрешителни за заустване на отпадъчни води в ЗЗ и ЗТ без изготвен доклад по ОВОС и постановено положително решение по него, в случаите когато заустването въздейства негативно върху стойностите на параметрите свързани с води определящи природозащитно състояние на воднозависимите видове и природни местообитания предмет на опазване в съответната защитена зона	Опазване популациите на хидробионти	Запазена добра численост и оптимална плътност на популациите на тези видове	Административна
4	Да се подпомага възстановяването на запасите на редки и застрашени видове, чрез	Запазване числеността на видовете и поддържане на оптимална плътност	Запазена численост и плътност на популациите	Инвестиционна

	производство и внасяне на зарибителен материал от тези видове, и да се обособят възпроизводствени зони в течащите и стоящите водоеми, в които да се забрани улова.	популациите.		
5	Строителните работи на площадките да се извършват извън размножителния сезон, който за повечето животински видове е от април до юни, за да се избегне тяхното безпокойство	Опазване на видове от фауната	Запазени популации на видове от фауната	Административна
6	При рекултивационни и озеленителни дейности в районите на строителните площадки, да се използват местни видове, присъщи изцяло на прилежащата или близко разположена естествена територия.	Опазване естественото състояние на насажденията	Положително въздействие върху състоянието на новосъздадените насаждения за тяхната успешна аклиматизация и добро развитие в естествената природна среда.	Административна и инвестиционна

Предвижданията на ПУРБ да се съобразят с общите и специфични смекчавачи мерки, които ще доведат до предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от разглеждания ПУРБ върху

защитените зони, посочени в доклада за оценка на степента на въздействие върху защитените зони, който е неразделна част от настоящия доклад

- КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействие по отношение на компонента, в резултат на прилагане на ПУРБ.

- МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействие по отношение на компонента, в резултат на прилагане на ПУРБ.

- НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействие по отношение на компонента, в резултат на прилагане на ПУРБ.

8. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ, КАТО ТЕХНИЧЕСКИ НЕДОСТАТЪЦИ И ЛИПСА НА НОУ-ХАУ

В точката са представени мотивите за избор на алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве, а именно:

„Нулевата алтернатива“ представлява отказ от реализирането на ПУРБ на ИБР и програмата от мерки към него

„Атернатива 1“ е реализирането на ПУРБ на ИБР и програмата от мерки към него, така както е разписан, без да се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО

и

„Алтернатива 2“ е реализирането на ПУРБ на ИБР и програмата от мерки към него, като се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО.

Оценена е т. нар. „нулева алтернатива“, представляваща отказ от реализирането на проекта на ПУРБ за втория планов период. Оценката на „нулева алтернатива“, т.е. отказ от реализирането на ПУРБ 2016-2021 г е направена в т.2.11 на ДЕО, където е анализирано развитието на компонентите и факторите на ОС без прилагането му.

Алтернатива 1, приложима, но с възможност за надграждане и допълване с цел минимизиране на въздействията.

Алтернатива 2 - реализирането на ПУРБ на ИБР и програмата от мерки към него, като се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО е предпочитана и препоръчителна алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве.

9. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БДР

В Таблицата са предложени необходимите допълнителни мерки за наблюдение и контрол по време на прилагането на План за управление на речните басейни в Дунавски район за управление на водите за периода 2016-2021г.

№	Мерки за наблюдение и контрол	Индикатори по прилагане на мярката	Периодичност (срок)	Контролен орган
	1	2	3	4
ВОДИ				
I. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ				
	1	2	3	4
1.	Контрол на реконструкцията и модернизацията на водопроводните мрежи и съоръжения за осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода за питейно-битово водоснабдяване на населението и намаляване на загубите на вода.	Изградена нова/подменена водопроводна мрежа – екв. ж.;	Годишно или по утвърден график	ВиК, Общини,
		Дял на населението с обществено водоснабдяване - %;		МРРБ, НСИ, БДИБР
		Водоизточници от подземни/повърхностни води – бр.;		МЗ, РЗИ
		Загуби по водопреносната мрежа - % общи		БДИБР
		Дял на населението на режим, общо (% и бр. селища); сезонен - % и бр. селища; целогодишен - % и бр. селища;		НСИ
		Изградени съоръжения за пречистване на питейни води, до постигане на нормирано качество на водата - бр.;		МРРБ, НСИ, БДИБР

		<p>Дял на обслуженото население от ПСПВ - %</p> <p>Степен на пречистване: Едностъпална - брой и капацитет;</p> <p>Двустъпална - брой и капацитет;</p> <p>Изградени нови водоземания, осигуряващи алтернативно и/или допълнително водоснабдяване в райони, в които черпената вода от наличните съоръжения не отговаря на нормативните изисквания, бр.;</p> <p>Изградени/Учредени СОЗ – бр.;</p>		НСИ, МРРБ, БДИБР
2	Контрол върху доизграждане на канализационната мрежа и осигуряване на подходящо пречистване на отпадъчните води за намаляване на замърсяването от населените места	<p>Изграденост на канализационната мрежа - е.ж.;</p> <p>Ползваемост на канализационната мрежа - е.ж.;</p> <p>Нова канализационна мрежа- е.ж.;</p> <p>Изградени и въведени в експлоатация ГПСОВ - бр. и бр. обслужени е.ж.</p>	Годишно или по утвърден график	<p>МРРБ, Общини, ВиК,</p> <p>Общини, ВиК,</p> <p>Общини, ВиК,</p> <p>РИОСВ, БДИБР</p>
3	Контрол по въвеждане и използване на водоспестяващи технологии и оборотни цикли в индустрията за намаляване нуждите от вода	<p>Използвано водно количество от индустрията - хил.м³/год.;</p> <p>Предприятия с модернизация за спестяване на вода - бр.;</p> <p>Обучение, кампании, срещи за използване на технологии, изискващи малко</p>	При необходимост, преди откриване на производствена дейност	<p>Собственик на предприятието,</p> <p>БДИБР</p> <p>МОСВ, РИОСВ</p>

		Преобразувани земеделски земи в трайни или временни затревени площи, дка;		
		Развитие на биологично земеделие - дка/обща обработваема площ;		
		Сертифицирани биологични производители – бр./общ бр. рег. земеделски производители.		
6	Контрол на регулирането на водното ниво и подобрения на морфологични изменения	<p>Регулирани водни обеми в комплексните и значими язовири, хил. м³/год;</p> <p>Изградени или реконструирани рибни проходи - бр./год;</p> <p>Залесени речни брегове - км/год;</p> <p>Възстановени стари речни меандри - км/год;</p> <p>Изградени ХТС за борба с ерозия на бреговете - бр.;</p> <p>Възстановяване и рекултивация на речни корита – км МВЕЦ;</p> <p>Отказани процедури за МВЕЦ - бр.;</p> <p>Изградени ВЕЦ - бр.;</p> <p>Произведена енергия от МВЕЦ, хил. МВт/ч/г;</p>	Годишно или по утвърден график	Собственик или структурата, стопанисваща обекта, РИОСВ, БДИБР , МОСВ, ИАРА, ИАГ, Общини
7	Контрол върху провеждане на мониторинг на повърхностните и подземни води и зони за	Наблюдавани пунктове от програмите за мониторинг на повърхностни води – бр.;	Годишно или по утвърден график	БДИБР , РИОСВ, ИАОС

	<p>защита на водите за оценка състоянието на водните тела.</p> <p>Разширяване на мрежата за мониторинг с ПВТ, за които има данни за ново точково и/или дифузно замърсяване.</p>	<p>Извършени анализи за елементите за качество – биологични, физико-химични и хидроморфологични;</p> <p>Наблюдавани пунктове за физикохимично и количествено състояние, включени в програмите за мониторинг на подземни води – бр.;</p> <p>Извършени анализи за определяне на химичното и количествено състояние на подземни води - бр.;</p> <p>Извършени оценки за актуализацията на химичното и количествено състояние на подземните води (бр. ВТ в добро състояние, бр. ВТ в лошо състояние, параметри обуславящи лошо състояние) - бр.</p>		
8	<p>Мониторинг на биологичното състояние на повърхностни води, засегнати от действащи ВЕЦ, вкл. в участъците между водохващането и ВЕЦ-а, както и между отделните ВЕЦ-ове, разположени в каскада.</p>	<p>Качество на повърхностните води: химическо и екологично състояние.</p>	<p>Годишно или по утвърден график</p>	<p>РИОСВ, ИАОС</p>
9	<p>Провеждане на периодични обследвания за инвазия на чужди видове, събиране на данни и разработване на планове за действие спрямо разпространението на чужди инвазивни видове</p>	<p>Брой обследвани инвазивни видове; Отклонение на стойностите на показатели за качество, водещо до влошаване на химичното и екологично състояние;</p>	<p>Периодично</p>	<p>МОСВ, БДИБР, ИАОС, РИОСВ</p>

10	Оценка на ефективността от прилаганите основни и допълващи (допълващи) мерки	Брой водни тела, достигнали „добро“ състояние.	В средата на плановия период (Междинен преглед) или годишно (при възможност)	МОСВ, ИАОС, БДИБР
II. ПОДЗЕМНИ ВОДИ				
	1	2	3	4
1	Допълване и разширяване на мрежата за мониторинг на водни тела, за които има установено ново точково и/или дифузно замърсяване или неустановено състояние	Наблюдавани пунктове за качествено и количествено състояние, включени в програмите за мониторинг на подземни води — бр.; Анализиране на данните от извършени анализи за определяне на качествено и количествено състояние на подземни води - бр.;	Годишно или по утвърден график	Собственик или структурата стопанисваща обекта, РИОСВ, БДИБР , МОСВ
ПОЧВИ				
1	Регистриране на застрашени и засегнати територии от свлачища, срутища, абразия и други, настъпили в следствие на въздействието на водите	Регистрирани свлачища и срутища и други неблагоприятни процеси за една година (бр);	Периодично	МОСВ, Общини
ОТПАДЪЦИ				
1	Намаляване на риска от стари замърсявания	Брой и площ на рекултивирани стари депа (сметища)	Периодично	БДИБР , РИОСВ ИАОС
2	Осъществяване на наблюдение и контрол на плановете за мониторинг на рекултивирани депа (сметища)	брой извършени проверки, брой на несъответствия, брой и резултата от коригиращи действия	Периодично Годишно	БДИБР РИОСВ ИАОС
3	Осъществяване на наблюдение и контрол на плановете за мониторинг на действащите депа за обезвреждане на отпадъци.	брой извършени проверки, брой на несъответствия, брой и резултата от коригиращи действия	Периодично Годишно	БДИБР РИОСВ ИАОС
БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ				

1	Мониторинг на инвазивни видове	Промяна в екологичното състояние на обследваните територии	Съгласно методика-периодично	ИАОС, МОСВ
2	Обследване на засегнатите и унищожените ЗЗ и ЗТ, в следствие на нерегламетирани с приетите им режим дейности	Брой приети и изпълнени за тяхното отстраняване и/или минимизиране	При необходимост	РИОСВ, МОСВ
3	Оценка на ефективността на приетите мерки за възстановяване на засегнатите и/или унищожените природни местообитания на видовете в ЗЗ	Брой и площ на възстановените местообитания	Периодично	РИОСВ, МОСВ

Мерките, които са предложени в Таблица 9.1, се препоръчва да бъдат включени като част от цялостната система за наблюдение, контрол и оценка на прилагането на ПУРБ.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докладът за ЕО е оформен като единен документ със съдържание, съгласно изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС и в съответствие със степента на детайлност на плана, като е съобразен със заключенията и предложенията от доклада за ОС.

На основата на извършената оценка, експертното обобщение е следното:

- Проектът на ПУРБ и програмата от мерки към него са насочени изцяло към подобряване и опазване качествата на повърхностните и подземни води в района и поддържане и възстановяване на доброто им екологично и химично състояние, както и за съхранение на водните ресурси и балансираното функциониране на водните екосистеми в териториалния обхват на Басейнова дирекция ДРУВ.
- Екологичната насоченост на ПУРБ 2016-2021 е в съответствие с целите при управление на водите, заложи в Директива 200/60/ЕС (РДВ) и се обуславя от целите за опазване на околната среда, насочени към предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води
- Анализът на очакваното въздействие на Плана и заложените мерки спрямо „нулевата алтернатива“ показва, че предпочитано от гледна точка на въздействието върху ОС и човешкото здраве е реализирането на

алтернатива 2 - реализирането на ПУРБ на ДР и програмата от мерки към него, като се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО.

- Проектът на ПУРБ и програмата от мерки към него не са в противоречие и са синхронизирани с целите за опазване на околната среда и човешкото здраве, включени в анализирани европейски и национални документи стратегически документи, планове и програми. Това гарантира опазване на водните ресурси, запазване/подобряване качествата на водите и съхранение на водните екосистеми в РБългария.
- Анализът и оценките на евентуалните въздействия върху околната среда и човешкото здраве дават основание да се твърди, че при изпълнението на ПУРБ – Дунавски район и програмата от мерки към него за периода 2016-2021г. не се очакват значителни отрицателни последици, не се значителен отрицателен кумулативен ефект както и значителни трансгранични въздействия върху околната среда и здравето на хората на територията на съседни държави
- На основа на извършения анализ на въздействията върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ПУРБ и програмата от мерки към него, с цел свеждане до минимум на евентуални отрицателни въздействия в ДЕО и ДОСВ са препоръчни мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ и мерки за прилагане при изпълнението на ПУРБ
- Препоръчани са индикатори за наблюдение и контрол, чрез които да се получи качествено и количествено проследяване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве по време на прилагането на ПУРБ;

Заклучението на експертите е, че разработения проект на ПУРБ за периода 2016-2021 година и програмата от мерки към него е предпоставка за постигане на интегрирано управление на водите на територията на ДР и ще окаже цялостно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.